

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 82.420 van 27 september 1999

A. 63.105/VIII-1233
A. 68.048/VIII-1240
A. 68.565/VIII-1241

In zake : **DEVILLE** Annie,
rue d'Arlon 82
6760 Virton,

tegen :

de Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Martine VAN ASSCHE, advocaat,
Voorzittersstraat 28
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 3 april 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij Annie DEVILLE de nietigverklaring vordert van de beslissingen van 6 februari 1995 waarbij zij van 30 april 1989 tot 30 november 1992 in disponibiliteit wordt gesteld en op 1 december 1992 op pensioen wordt gesteld;

Gezien het op 12 maart 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij Annie DEVILLE de nietigverklaring vordert van het besluit d.d. 8 januari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering waarbij zij van 30 april 1989 tot 30 november 1992 in disponibiliteit wegens ziekte wordt gesteld;

Gezien het op 16 april 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij Annie DEVILLE de nietigverklaring vordert van het besluit d.d. 20 februari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering waarbij zij op 1 december 1992 op pensioen wordt gesteld;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien de verslagen van de heer ERNOTTE, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikkingen van 26 februari 1999, waarbij de neerlegging van de dossiers en de verslagen ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan de partijen en gezien de laatste memories van de verwerende partij;

Gelet op de beschikkingen van 23 juni 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaken voorkomen op de terechtzitting van 3 september 1999;

Gehoord het verslag van Mevr. GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. LEVERT, loco Mr. VAN ASSCHE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer ERNOTTE, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Op 18 januari 1982 is verzoekster, toen ze op weg was naar het lokaal waar ze les moest geven, op de beijzelde grond uitgegleden en op haar rechterknie gevallen. Op dat ogenblik was ze kleuteronderwijzeres aan de instelling voor lager en secundair buitengewoon rijksonderwijs te Saint-Mard. Op 30 oktober 1984 kent de hoofdgeneesheer van de administratieve gezondheidsdienst verzoekster een gedeeltelijke en blijvende invaliditeit van 5 % voor dat arbeidsongeval toe die op 18 oktober 1984 geconsolideerd wordt. Bij een ministerieel besluit van 15 juli 1984 wordt verzoekster een jaarlijkse vergoeding toegekend voor de lichamelijke schade die zij door haar arbeidsongeval heeft geleden.

2. Op 25 maart 1987 dient verzoekster een aanvraag tot herziening in op de grond dat haar invaliditeit verergerd is; op 8 januari 1990 oordeelt de hoofdgeneesheer van de administratieve gezondheidsdienst dat verzoekster een blijvende invaliditeit van 12 % heeft, maar dat haar arbeidsverzuim na 13 september 1986 niet meer aan het letsel te wijten is.

3. In december 1990 daagt verzoekster, die zich benadeeld acht door de beslissing van de hoofdgeneesheer, die weigert het arbeidsongeval van 18 januari 1982 als oorzaak van haar heupletsel te beschouwen, de Franse Gemeenschap voor de arbeidsrechtbank te Aarlen. De rechtbank sluit zich aan bij de conclusie van de aangewezen expert en velt op 4 augustus 1993 een vonnis waarin geoordeeld wordt dat "het ongeval van 18 januari 1982 weliswaar een vrij bescheiden, maar reële rol gespeeld heeft (...) in het ontstaan van het heupletsel".

In het dictum van dat vonnis staat onder meer het volgende :

" Zegt voor recht dat verzoekster sinds 1 april 1987 een verergerde blijvende arbeidsongeschiktheid van 17 % heeft die gedeeltelijk te wijten is aan het arbeidsongeval van 18 januari 1982 en die dus volgens de wetgeving op de arbeidsongevallen die voor de overheidsdiensten geldt, door de verwerende partij kan worden vergoed :
Zegt voor recht dat de kosten voor de medische verzorging in verband met een chirurgische ingreep van 16 september 1986 aan de rechterfemurkop voor rekening van de verwerende partij zijn".

4. Bij brief van 6 februari 1995 deelt de directeur van de dienst Personeelsbeleid voor het onderwijzend en daarmee gelijkgesteld personeel van de Franse Gemeenschap verzoekster mee :

- dat zij op 29 april 1989 het aantal ziekteverlofdagen heeft opgebruikt waarop zij volgens haar sociale anciënniteit aanspraak kan maken en dat zij dus van 30 april 1989 tot 30 november 1992 in disponibiliteit wegens ziekte wordt gesteld;
- dat zij in totaal dertig pensioenaanspraak verlenende dienstjaren telt, dat zij na 30 november 1992 niet langer in disponibiliteit kan blijven en dat zij bijgevolg op 1 december 1992 op pensioen wordt gesteld.

De in die brief vervatte beslissingen worden aangevochten bij beroep GA.63.105/VIII-1233.

5. Op 28 februari 1995 brengt de centraliserend rekenplichtige van de diensten van de Franse Gemeenschap verzoekster ervan op de hoogte dat zij de Gemeenschap 2.719.240 frank verschuldigd is, omdat dit bedrag tussen 1991 en 1995 ten onrechte aan haar is uitbetaald.

6. Op 9 oktober 1995 vaardigt de Franse Gemeenschapsregering een besluit uit waarbij verzoekster "van 30 april 1989 tot 30 november 1992 in disponibili-

teit wegens ziekte wordt gesteld" en "haar gedurende die periode een overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974 vastgesteld wachtgeld wordt toegekend". Op 8 januari 1996 wordt een nieuw besluit uitgevaardigd dat dezelfde strekking heeft, maar waarin een vergissing in het besluit van 9 oktober 1995, in verband met de omschrijving van het ambt van betrokkene, wordt rechtgezet. De besluiten van 9 oktober 1995 en 8 januari 1996 worden aangevochten bij beroep G/A.68.048/VIII-1240.

7. Op 20 februari 1996 vaardigt de Franse Gemeenschapsregering een besluit uit waarbij verzoekster op 1 december 1992 eervol ontslag wordt verleend, waarbij haar toegestaan wordt haar pensioenaanspraak te doen gelden en haar toestemming wordt verleend de eretitel van haar ambt te voeren. Dat is de handeling die met beroep G/A.68.565/VIII-1241 wordt aangevochten;

Overwegende dat gelet op het verband tussen de verschillende bestreden handelingen, de drie beroepen wegens hun verknochtheid moeten worden samengevoegd;

Overwegende dat de verwerende partij aanvoert dat het beroep tegen de beslissing waarbij betrokkene in disponibiliteit wordt gesteld, doelloos en dus niet-ontvankelijk is; dat ze uit de vergelijking van de bewoordingen van de artikelen 1, 4 en 7 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974 genomen ter toepassing van artikel 164 van het statuut van 22 maart 1969 met de bewoordingen gebruikt in artikel 9 van hetzelfde besluit afleidt dat de overheid niet vooraf tot disponibiliteit wegens ziekte hoeft te besluiten, maar dat die disponibiliteit rechtstreeks en van rechtswege uit de toepasselijke regelgeving voortvloeit, wat in andere gevallen van disponibiliteit niet zo is; dat ze preciseert dat in geen enkele bepaling van het statuut van het onderwijzend personeel van het onderwijs van de Franse

Gemeenschap staat hoe de stand "disponibiliteit wegens ziekte" moet worden vastgesteld, zodat geen enkel optreden van de benoemingsgerechtigde overheid vereist is om dat materiële contract te sluiten en zodat, hoewel deze stand gewoonlijk bij besluit wordt vastgesteld, zulks alleen maar tot doel heeft aan de wens van de administratie der pensioenen tegemoet te komen, aangezien het vormvereiste geen rechtsgevolg heeft; dat zo een akte volgens de verwerende partij louter als een declaratieve of een rechtserkende akte moet worden beschouwd en dus niet kan worden vernietigd; dat ze dat standpunt uitvoerig uiteenzet in haar laatste memories; dat ze daarbij onder meer verwijst naar een advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State waarin gesteld wordt dat de woorden "van rechtswege" betekenen dat de indisponibiliteitstelling niet hoeft te worden uitgesproken en dat er juridisch gezien geen beslissing hoeft te worden genomen om de administratieve stand van het personeelslid te wijzigen, wat niet uitsluit dat die wijziging, met het oog op een goede administratieve organisatie, in een akte wordt vastgelegd; dat de verwerende partij talrijke voorbeelden uit verschillende rechtsgebieden aanhaalt van het gebruik van de woorden "van rechtswege", die volgens haar altijd inhouden dat de wet of het reglement van toepassing is zonder dat een beslissing hoeft te worden genomen; dat ze voorts de rechtspraak van hoven en rechtbanken citeert en kritiek uit op de arresten van de Raad van State die daar niet bij aansluiten;

Overwegende dat disponibiliteit en dienstactiviteit twee verschillende administratieve standen zijn; dat de stand "dienstactiviteit" de normale stand van een vastbenoemd personeelslid is, zelfs wanneer hij met ziekteverlof is en de ziekteverlofdagen waarop hij in dat verband recht heeft, nog niet allemaal heeft opgebruikt; dat een rechtscheppende of declaratieve akte van de bevoegde overheid noodzakelijk is om het personeelslid in een andere stand te plaatsen waarvan de

gevolgen gemeten worden ten opzichte van de stand "dienstactiviteit" (algemene instructie betreffende de hervorming van het statuut en de bezoldigingsregeling van het overheidspersoneel, geciteerd door de verwerende partij); dat indisponibiliteitstelling wegens ziekte of invaliditeit nadat het betrokken personeelslid alle verlofdagen heeft opgebruikt dat het daarvoor kan gebruiken, in de praktijk overigens vastgelegd wordt in een formele akte; dat zulks in dezen het geval is geweest;

Overwegende dat volgens artikel 9 van het voornoemde koninklijk besluit van 18 januari 1974 "het (...) personeelslid (...) van rechtswege ter beschikking (is) gesteld wanneer hij wegens ziekte (...) afwezig is nadat hij het maximum aantal verlofdagen heeft genoten dat hem om die reden kan toegekend worden"; dat de afdeling wetgeving van de Raad van State in het advies waaruit de verwerende partij een passage aanhaalt, in verband met een in dezelfde bewoordingen gestelde bepaling heeft vastgesteld dat de regering de woorden "van rechtswege" had gebruikt om de rechtspositie van een personeelslid te kunnen wijzigen zonder dat daartoe een beslissing van de overheid nodig was; dat de afdeling wetgeving weliswaar geen bezwaar heeft gemaakt, maar dat daaruit geen conclusie mag worden getrokken in verband met de gekozen werkwijze; dat de woorden "van rechtswege", die in de voornoemde bepaling worden gebruikt, geen declaratief karakter verlenen aan de akte waarbij het personeelslid in disponibiliteit wordt gesteld, maar alleen betekenen dat de administratie over geen enkele discretionaire bevoegdheid beschikt om tot indisponibiliteitstelling te besluiten wanneer aan alle, in dat artikel gestelde voorwaarden is voldaan; dat de overheid evenwel geacht wordt de situatie van het betrokken personeelslid te analyseren en het arbeidsverzuim tijdens zijn loopbaan en de oorzaak daarvan nader te bepalen alvorens tot die indisponibiliteitstelling te besluiten;

dat zulk een beslissing ter toetsing moet worden voorgelegd aan de rechter die oordeelt over de vraag of er sprake is van machtsoverschrijding, aangezien zo een aangelegenheid ingewikkeld is, wat in casu blijkt uit de tijd die de verwerende partij nodig heeft gehad om de bestreden beslissingen te nemen, en aangezien bij zo een beslissing moet worden beoordeeld of de twijfel of betwisting omtrent de oorzaak van het arbeidsverzuim al dan niet gegrond is; dat indisponibiliteitstelling wegens ziekte een rechtscheppende beslissing is die voor het personeelslid een nieuwe rechtspositie tot gevolg heeft; dat de exceptie niet gegrond is;

Overwegende dat de verwerende partij in verband met de beslissing van indisponibiliteitstelling een tweede exceptie opwerpt, ontleend aan een gebrek aan belang; dat zij betoogt dat de overheid in geval van nietigverklaring eenzelfde beslissing zou moeten nemen, aangezien de administratie terzake over geen enkele discretionaire bevoegdheid beschikt, zodat verzoekster bij die nietigverklaring geen enkel voordeel zou hebben;

Overwegende dat uit het onderzoek van de eerste exceptie blijkt dat de overheid in principe weliswaar geen enkele discretionaire bevoegdheid heeft wanneer aan alle voorwaarden is voldoen om een personeelslid in disponibiliteit wegens ziekte te stellen, maar dat ze wel een beoordelingsbevoegdheid heeft wanneer de oorzaak van het arbeidsverzuim in twijfel wordt getrokken of wordt betwist; dat dit in casu het geval is; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat dezelfde excepties worden aangevoerd voor de andere bestreden handelingen; dat die excepties om dezelfde redenen worden verworpen;

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat het beroep tegen de besluiten van 9 oktober 1995 en

8 januari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering *ratione temporis* niet-ontvankelijk is; dat ze aanvoert dat verzoekster toegeeft dat ze op 10 november 1995 inzage heeft gekregen in het besluit van 9 oktober 1995, en aanvoert dat het verzoekschrift op 12 maart 1996 en dus na het verstrijken van de termijn van zestig dagen is ingediend;

Overwegende dat uit het dossier blijkt dat het schoolhoofd verzoekster op 10 november 1995 verzocht heeft kennis te nemen van het besluit van 9 oktober 1995 en een eensluidend verklaard afschrift ervan te ondertekenen;

Overwegende dat het besluit van 8 januari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering in de plaats is gekomen van dat van 9 oktober 1995; dat het beroep, voorzover het tegen laatstbedoeld besluit is gericht, doelloos is; dat niet wordt betwist dat het beroep, voorzover het gericht is tegen het besluit van 8 januari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering, *ratione temporis* ontvankelijk is; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat verzoekster een middel, het tweede van de beide verzoekschriften, ontleent aan schending van artikel 15 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974 genomen ter toepassing van artikel 160 van het statuut van 22 maart 1969; dat zij uiteenzet dat deze bepaling voorziet in ziekteverlof, zonder beperking in de tijd, wanneer het arbeidsverzuim aan een arbeidsongeval te wijten is en aanvoert dat zij sinds oktober 1985 weliswaar niet meer actief in het onderwijs werkzaam was, maar dat dit komt door pijn in de rechterheup waarvan bij gerechtelijke beslissing erkend is dat ze het gevolg is van het arbeidsongeval van 18 januari 1982;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat uit de bevindingen van de administratieve gezondheidsdienst blijkt dat het arbeidsverzuim van verzoekster ten gevolge van het arbeidsongeval beëindigd is op 13 september 1986; dat zij betoogt dat de verwijzing naar het vonnis d.d. 4 augustus 1993 van de arbeidsrechtbank te Aarlen niet relevant is, aangezien de procedure tot doel had de graad van blijvende invaliditeit vast te stellen en niet tot doel had de perioden van tijdelijke arbeidsongeschiktheid als gevolg van het ongeval te bepalen; dat zij aanvoert dat, aangezien die perioden van tijdelijke arbeidsongeschiktheid op 13 september 1986 beëindigd zijn, "verzoekster op 29 april 1989 alle verlofdagen waarop zij aanspraak kon maken, had opgebruikt zodat zij op 30 april 1989 van rechtswege in disponibiliteit wegens ziekte is gesteld";

Overwegende dat uit artikel 15 van het voornoemde koninklijk besluit van 18 januari 1974 blijkt dat verlof wegens ziekte of invaliditeit als gevolg van een arbeidsongeval zonder beperking in de tijd wordt verleend en dat het aantal verlofdagen dat in dat geval wordt verleend, niet in aanmerking wordt genomen bij het bepalen van het aantal verlofdagen waarover het personeelslid kan beschikken terwijl het in actieve dienst blijft;

Overwegende dat het geschil dat de arbeidsrechtbank te Aarlen op 4 augustus 1993 heeft beslecht, in tegenstelling met wat de verwerende partij betoogt, niet alleen betrekking had op de invaliditeitsgraad van verzoekster, maar ook op de vaststelling welke gezondheidsproblemen het gevolg zijn van het arbeidsongeval van 18 januari 1982; dat in het vonnis voor recht wordt gezegd dat de verergerde blijvende arbeidsongeschiktheid van verzoekster gedeeltelijk is aan het arbeidsongeval te wijten en dat de verwerende partij verzoekster moet

vergoeden en de kosten voor verzoeksters chirurgische ingreep aan de rechterfemurkop voor haar rekening moet nemen; dat vaststaat dat de verwerende partij de datum voor de indisponibiliteitstelling van verzoekster heeft bepaald, niet op basis van alle gezondheidsproblemen, maar op basis van één van de gezondheidsproblemen die verzoekster naar aanleiding van haar arbeidsongeval heeft gekregen; dat het middel gegrond is en dat de beslissing waarbij verzoekster met ingang van 30 april 1989 in disponibiliteit wordt gesteld wegens ziekte, moet worden vernietigd;

Overwegende dat de overige bestreden handelingen gebaseerd zijn op de datum waarop verzoekster wegens ziekte in disponibiliteit is gesteld; dat ze bijgevolg moeten worden vernietigd, met uitzondering van het besluit van 9 oktober 1995 van de Franse Gemeenschapsregering, dat vervangen is door dat van 8 januari 1996,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken met de nummers A. 63.105/VIII-1233, A. 68.048/VIII-1240 en A. 68.565/VIII-1241 worden samen-gevoegd.

Artikel 2.

Vernietigd worden :

- de beslissingen van 6 februari 1995 waarbij Annie DEVILLE van 30 april 1989 tot 30 november 1992 in disponibiliteit wordt gesteld en op 1 december 1992 op pensioen wordt gesteld;
- het besluit van 8 januari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering waarbij Annie DEVILLE van 30 april 1989 tot 30 november 1992 in disponibiliteit wegens ziekte wordt gesteld;
- het besluit van 20 februari 1996 van de Franse Gemeenschapsregering waarbij Annie DEVILLE op 1 december 1992 op pensioen wordt gesteld.

Er is geen grond meer om uitspraak te doen over het besluit van 9 oktober 1995.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 12.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare
terechtzing, op zevenentwintig september 1900
negenennegentig door :

de Hr. GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr. DAURMONT,	staatsraad,
Mevr. GEHLEN,	staatsraad,
Mevr. HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.